

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ

Консультативна місія Європейського Союзу

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО, ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної
конференції

(м. Харків, 6 грудня 2019 р.)

Харків
ХНУВС
2019

УДК [340.12:330.101:342.734](477)
С91

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 21.10.2019 № 144*

Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 6 груд. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Консультат. місія Європейського Союзу. – Харків : ХНУВС, 2019. – 256 с.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників конференції за такими напрямками: державний суверенітет України, безпека та правопорядок; правові та організаційні проблеми протидії злочинам правоохоронними органами; економічна безпека держави та суб'єктів господарювання; гуманітарні аспекти соціального розвитку держави.

УДК [340.12:330.101:342.734](477)

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Видавнича діяльність. Матеріали науково-практичних конференцій, семінарів тощо»), а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

ЗМІСТ

ШВЕЦЬ Д. В.

Правові та психологічні чинники формування особистості поліцейського в Україні	11
---	----

СОКУРЕНКО В. В.

Умови гарантування прав і свобод людини в разі зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж підрозділами Національної поліції України	13
--	----

БАНДУРКА О. М.

Протидія криміналізму	19
-----------------------------	----

СЕКЦІЯ 1

ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ. БЕЗПЕКА ТА ПРАВОПОРЯДОК

БОРТНИК С. М.

Правове регулювання психофізіологічного обстеження кандидатів на службу в Національну поліцію України	27
--	----

БУЛАТІН Д. О.

Форми здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України	30
---	----

ВЛАСЕНКО І. В.

Основні особливості «скандинавської моделі» забезпечення публічної безпеки	33
---	----

ГАНЬБА О. Б.

Періоди еволюції правових відносин у сфері прикордонної безпеки в умовах українського державотворення	35
--	----

ГАРБУЗЮК К. Г.

До проблеми співвідношення термінів «адміністративно- правова охорона» й «адміністративно-правовий захист»	38
---	----

ГЕТМАНЧУК В. М.

Національна поліція в системі суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху	40
---	----

ЛОГВИНЕНКО Є. С.

Погляди М. С. Грушевського на місце та роль армії
в національному державотворенні 43

МАХОРТОВ П. П.

Механізми державного управління системою
цивільного захисту 45

МЕЙКО О. В.

До проблеми оперативності механізму реалізації
функцій органу охорони державного кордону
в межах організаційно-штатної структури 47

МЕЛЬНИК К. Ю.

Міністерство внутрішніх справ України як система 50

НОСАЧ А. В.

Проблеми формування національної
стратегії захисту державного суверенітету
і територіальної цілісності України 54

ПАНОВА О. О.

Щодо класифікації принципів адміністративно-
правового забезпечення публічної безпеки в Україні 56

ШЕВЧЕНКО Т. В.

Проблеми захисту правоохоронців України від застосування
проти них пляшок із запалювальною сумішшю 58

СЕКЦІЯ 2

**ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ
ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ**

АГАЄВ Р. Г.

До питання щодо порядку взаємодії Національної поліції
України з державними та недержавними суб'єктами
у сфері наркотизму 60

БОЙКО О. П.

Деякі проблемні аспекти затримання уповноваженою
службовою особою особи, яка вчинила кримінальний
проступок 63

4. Корнієнко М. В. Роль органів внутрішніх справ України в охороні громадського порядку при ускладненні оперативної обстановки : монографія. Дніпропетровськ : Україна, 2001. 430 с.

5. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : навч. посіб. / за заг. ред. Є. М. Моїсєєва ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. Київ : КНТ, 2008. 263 с.

6. Негодченко О. В. Забезпечення прав та свобод людини органами внутрішніх справ України : монографія. Дніпропетровськ : Поліграфіст, 2002. 416 с.

Одержано 15.11.2019

УДК 355.1(477)«1917/1918»

Євгенія Сергіївна ЛОГВИНЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри

конституційного і міжнародного права факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОГЛЯДИ М. С. ГРУШЕВСЬКОГО НА МІСЦЕ ТА РОЛЬ АРМІЇ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ДЕРЖАВОТВОРЕННІ

У новітній історії України відбулося чимало подій, які радикально змінювали життя її народу. Це – перша світова війна, революційні події 1917–1921 років, становлення тоталітарного режиму та голодомор 1932–1933 років, непростий передвоєнний період, друга світова війна, поновлення радянської влади і русифікація, криза радянської системи та розпад СРСР і, як наслідок, проголошення держави Україна. Вже зі здобуттям незалежності перед Українською державою постали нові випробування – анексія Російською Федерацією Криму, подальша її агресія на сході країни та утворення маріонеткових проросійських псевдореспублік «ДНР-ЛНР». Через неоголошену війну Росії проти України постала реальна загроза існуванню національної держави. Отож, її захист зі зброєю в руках від зазіхань так званого «руського миру» – невідкладне, першочергове завдання влади та суспільства в цілому.

Нині дуже важливо усвідомлювати необхідність розбудови боєздатної сучасної армії, яка може захистити нашу країну, відстояти її незалежність. Зневажливе ставлення до армії, її потреб може мати трагічні наслідки для суспільства та держави. Показовою є історія державотворення України 1917–1921 рр. Відсутність боєздатних, збройних сил стало однією із основних причин, що призвела до зникнення з політичної мапи світу таких національних

держав як Українська Народна Республіка, Українська Держава, Західноукраїнська Народна Республіка, окупації основного масиву українських земель радянською Росією та подальшого тривалого періоду знищення самобутності української нації, вкорінення «малоросійства» у свідомість українця, приниження його гідності, придушення будь-яких проявів самостійно творити своє життя, мати свою державу.

Уроки історії повчальні. Вони свідчать, що доля держави багато в чому визначається здатністю лідерів нації приймати правильні, своєчасні рішення і, зокрема, в справі формування та розбудови армії, визначення її пріоритетних завдань. Так, наприклад, М. С. Грушевський – голова Центральної Ради був переконаний, що «постійна армія» має будуватись за територіальним принципом, оскільки вона є «інститутом переходовим, тимчасовим». З розвитком демократії «без трудностей кожної хвили можна перейти від армійської до міліційної системи», оскільки «нормальною формою охорони для держави демократичної являється народна міліція», – вважав він [1, с. 49; 2, с. 174]. Чому пріоритет надавався народній міліції, а не регулярному постійному війську впливало із політичних переконань та ідеологічних поглядів відомого політика. Так, М. С. Грушевський, як і соціалістична більшість Центральної Ради, вважав, що кінцевою метою світового устрою має бути федерація [3, с. 41]. «Ми мріємо про федерацію світову. – писав керманіч УЦР. – Всеукраїнська Федерація для нас не є чимось особливо цінним. Разом із усіма соціалістами світу ми хочемо федерації всесвітньої» [4, с. 89]. Виходячи з того, що метою світового устрою має бути всесвітня федерація, а армія, на переконання М. С. Грушевського, як рудимент старої монархічної держави, є тимчасовим утворенням. Вона потрібна лише на час встановлення демократії в країні, після чого її має замінити «всенародна міліція», яка мала виконувати функцію «охорони держави» [1, с. 49; 2, с. 174.]. Звичайно, таке розуміння ролі й місця армії призвело до того, що на практиці М. С. Грушевський організацією війська по суті не займався, а надавав перевагу іншим не менш важливим питанням: організацією органів виконавчої влади, законотворчій праці, партійним справам тощо. У його щільному графіку знаходився час навіть для наукової роботи. Безперечно, що становлення молодोї держави в умовах революційних потрясінь та зовнішньої агресії неможливе без створення власних боездатних збройних сил, які виконують захисну функцію і є гарантією безпеки будь-якої країни.

З утворенням Центральної Ради її лідери мали реальну можливість розпочати формування власних збройних сил, проте нею не

скористалися. Ігнорування потреб військових, а інколи й побоювання їх призвели до трагічних наслідків. Відсутність боєздатної армії призвела до неспроможності радівців захистити Українську Народну Республіку від наступу військ Раднаркому Росії, що прискорило падіння самої Центральної Ради в результаті державного перевороту підготовленого німецьким командуванням разом з П. Скоропадським [5, с. 46].

Отже, ставлення М. С. Грушевського до армії, розуміння її місця і ролі у становленні демократичної держави заслуговують на особливу увагу, оскільки є повчальними для сучасних українських політиків, які повинні чітко усвідомлювати необхідність розбудови боєздатних збройних сил здатних захистити незалежність і відстояти територіальну цілісність нашої держави, стати гарантом її самостійного розвитку.

Список бібліографічних посилань

1. Грушевський М. С. На порозі Нової України: гадки і мрії. Київ : Наук. думка, 1991. 128 с.
2. Грушевський М. С. Хто такі українці і чого вони хочуть. Київ : Знання, 1991. 240 с.
3. Логвиненко И. А. Политическая деятельность Украинской Центральной Рады. Глобино : Полиграфсервис, 2000. 96 с.
4. Грушевський М. С. Україна окремішна. *Дзвін*. 1991. № 4. С. 86–90.
5. Логвиненко І. А. Проблеми формування національної армії в УНР (березень 1917 – квітень 1918 рр.). *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3 (74). С. 43–49.

Одержано 14.11.2019

УДК 351.86

Павло Павлович МАХОРТОВ,

*ад'юнкт Національного університету
цивільного захисту України (м. Харків)*

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Основними механізмами державного управління системою цивільного захисту є, на наш погляд, механізми сертифікації, експертизи, державного нагляду та контролю на відповідність вимогам у сфері цивільного захисту. Крім того, до них також відносяться механізми страхування, економічні та управлінські регулятори.

Механізмом, за допомогою якого здійснюються систематичні спостереження та контроль за об'єктами, процесами і системами